

strateginen TUTKIMUS

**Strategisen
tutkimuksen
vaikuttavuustoiminta**

**tavoitteet, toimintatavat
ja työnjako**

SUOMEN AKATEMIA

Sisällys

1.	Esipuhe	3
2.	Vaikuttavuustoiminnan tavoite	4
3.	Strategisen tutkimuksen kokonaisuus vaikuttavuustoiminnan näkökulmasta	5
4.	Vaikuttavuustoiminta on verkostoyhteistyötä.....	6
5.	Vaikuttavuustoiminnan vuosittaiset tehtävät	7
5.1.	Vaikuttavuustoiminnan sisäiset prosessit.....	7
5.2.	Ratkaisuja tieteestä - strategisen tutkimuksen vuorovaikutus sidosryhmien kanssa	8
5.3.	Verkottuminen päättäjien, elinkeinoelämän edustajien ja muiden tiedon tarvitsijoiden kanssa	9
	Liite 1. Tietokumppanuus-yhteistyö	10

1. Esipuhe

Strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) toiminnassa tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus kulkee punaisena lankana teema-aloitteista rahoitettujen tutkimusohjelmien arviointiin asti. STN tekee vuosittain valtioneuvostolle teema-aloitteen laajoista Suomen yhteiskunnan tulevaisuudelle keskeisistä haasteista. Valtioneuvoston teemapäätöksen jälkeen STN avaa teemoista ohjelmahaut. Ohjelmakokonaisuudella tavoitellaan suurempaa vaikuttavuutta kuin erillisten hankkeiden kokoelmalla on mahdollista saavuttaa. Kun STN valitsee rahoitettavat hankkeet, arviointikriteereinä käytetään tieteellisen laadun ohella yhteiskunnallista merkittävyyttä ja vaikuttavuutta. Rahoituspäätöksiä tehdessään STN myös arvioi, millaisen ohjelmakokonaisuuden hankkeet yhdessä muodostavat. Kullekin ohjelmalle valitaan myös hankkeiden ja ohjelmien välistä koordinaatiota ja yhteistyötä edistävä ohjelmajohtaja. Ohjelmien loppuessa arvioidaan niiden tieteellinen ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Kuva 1. Strategisen tutkimuksen neuvoston toiminta ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistäminen sen osana.

Tässä dokumentissa vaikuttavuustoiminnalla tarkoitetaan STN:n linjaamaa tutkimusohjelmarajat ylittävää koordinaatiotyötä, jota strategisen tutkimuksen vastuualue tekee yhdessä ohjelmajohtajien ja rahoitettujen hankkeiden kanssa. Tavoitteena on edistää strategisen tutkimuksen vaikuttavuutta ja päätöksentekoa tukevaa vuorovaikutustoimintaa. Kunkin ohjelman sisäinen ja sen hankkeiden välinen tutkimus- ja vuorovaikutustyön tukeminen ja yhteisten toimintamuotojen

kehittäminen ovat ohjelmajohtajan tehtäviä ja jäävät siten tämän vaikuttavuustoiminnan kuvauksen ulkopuolelle.

Tässä asiakirjassa kuvataan strategisen tutkimuksen vaikuttavuustoiminnan kokonaisuus ja siinä mukana olevat toimijat sekä määritellään toiminnan visio ja tavoitteet sekä keinot näiden toteuttamiseksi. Lisäksi esitellään vuosittaiset prosessit toisaalta strategisen tutkimuksen sisäisenä vuorovaikutuksena ja tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämisenä ja toisaalta ulkoisena eli sidosryhmien ja laajemman yhteiskunnan kanssa toteutettavana vaikuttavuustoimintana.

Vaikuttavuustoimintakonseptin alkuosa (luvut 2–4) on tarkoitettu pysyväksi ohjaavaksi asiakirjaksi. Strategisen tutkimuksen neuvosto käsitteli vaikuttavuustoimintakonseptia kokouksessaan 23.11.2020. Lisäksi toimintakonseptia on käsitelty yhdessä Suomen Akatemian johdon (5.2.2021), ohjelmajohtajien (23.6.2020) ja strategisen tutkimuksen vastualueen henkilöstön (9.6.2020) kanssa. Luvussa 5 kuvataan konkreettisia toimia vaikuttavuustoiminnan tavoitteiden saavuttamiseksi, ja strategisen tutkimuksen vastualueen vaikuttavuustoimintatiimi koordinoi niiden päivittämistä vähintään kerran vuodessa. Liitteessä 1 esitellään strategisen tutkimuksen uusin innovaatio tutkimuksen ja päätöksenteon välisen vuoropuhelun edistämässä, tietokumppanuusmalli.

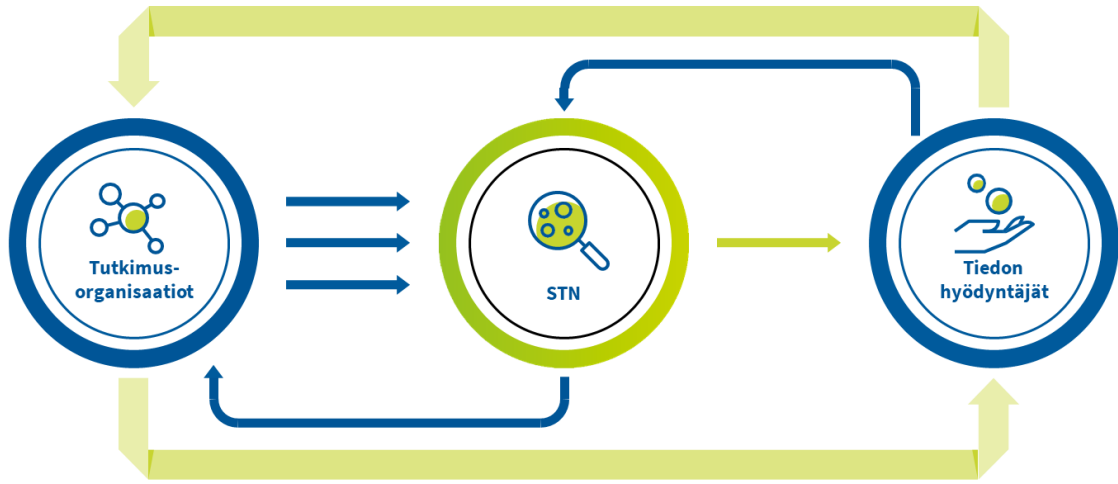
2. Vaikuttavuustoiminnan tavoite

STN tukee yhteiskunnallisesti merkittävää ja vaikuttavaa sekä tieteellisesti korkealaatuista tutkimusta. STN:n, ohjelmajohtajien, ohjelmien ja hankkeiden sekä strategisen tutkimuksen vastualueen yhteistyöllä kehitetään menetelmiä, jotka vahvistavat dialogia tieteellisen tutkimuksen ja yhteiskunnallisen päätöksenteon välillä.

Strateginen tutkimus on osa laajempaa kenttää, jossa tuotetaan tietoa päätöksenteon tueksi. Yliopistoilla ja tutkimuslaitoksilla on omat strategiansa tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämiseksi sekä sitä tukevat vuorovaikutuskanavansa ja kontaktinsa tiedon hyödyntäjiin. Strategisen tutkimuksen tavoitteena on nimenomaisesti tuottaa tietoa yhteiskunnallisen päätöksenteon ja toimintakäytäntöjen tueksi (kuva 1)¹. Strategiselle tutkimukselle erityistä on pitkäjänteinen tieteellinen tutkimus Suomen tulevaisuuden kannalta keskeisten haasteiden ratkaisemiseksi sekä aktiivinen vuorovaikutus tiedonhyödyntäjien kanssa. Strategisen tutkimuksen ohjelmarakenteella ja vaikuttavuustoiminnalla vahvistetaan tutkimuksen ja muun yhteiskunnan välistä

¹ Myös valtioneuvoston kanslian koordinoimalla valtioneuvoston yhteisellä selvitys- ja tutkimustoiminnalla (VN TEAS) tuotetaan tietoa päätöksenteon, tiedolla johtamisen ja toimintakäytäntöjen tueksi. Ks. lisää <https://vnk.fi/valtioneuvoston-selvitys-ja-tutkimustoiminta>.

dialogia. Lisäksi kehitetään menetelmiä ja fasilitoidaan kohtaamisia dialogisen suhteen vakiinnuttamiseksi.

Kuva 2. Strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) rahoittama tuottaa tietoa tiedon hyödyntäjien tueksi vuorovaikutteisessa suhteessa tiedon tuottajien ja hyödyntäjien kanssa.

3. Strategisen tutkimuksen kokonaisuus vaikuttavuustoiminnan näkökulmasta

Strategisen tutkimuksen kokonaisuus muodostuu Suomen Akatemian yhteydessä toimivasta strategisen tutkimuksen neuvostosta, STN:n rahoittamista ohjelmajohtajista, hankkeista ja niiden tutkijoista sekä strategisen tutkimuksen vastuualueesta. Tämä verkostomainen kokonaisuus on liikkuva ja muuttuva, sillä strategisen tutkimuksen neuvoston jäsenet vaihtuvat, ohjelmat alkavat ja loppuvat, ja uusia ohjelmajohtajia, hankkeita ja tutkijoita tulee ja toisia lähtee rahoituskausien syklin mukaisesti.

Vaikuttavuustoiminnan kokonaisuudessa STN on päätöksentekijä, joka kehittää strategisen tutkimuksen rahoitusinstrumenttia sekä sen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. STN ottaa ohjelmallisuuden huomioon teema-aloitteita valmistellessaan, ohjelmahakuja avatessaan, rahoituspäätöksiä tehdessään ja ohjelmien vaikuttavuutta arvioidessaan. STN määrittelee vaikuttavuustoiminnan suuntaviivat, joita strategisen tutkimuksen vastuualue toteuttaa yhteistyössä ohjelmajohtajien kanssa.

Jokaisella strategisen tutkimuksen ohjelmalla on osa-aikainen ohjelmajohtaja (50–60 % työajasta), joka työskentelee omassa taustaorganisaatiossaan, kuten

yliopistossa tai tutkimuslaitoksessa. Strategisen tutkimuksen vaikuttavuustoiminnassa ohjelmajohtajat vastaavat omien ohjelmiensa vuorovaikutustyön kehittämisestä, ohjelmarajat ylittävästä yhteistyöstä sekä edistävät strategisen tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Ohjelmajohtajat toimivat siltana hankkeiden tutkijoiden sekä STN:n ja strategisen tutkimuksen vastuualueen välillä. Ohjelmajohtajat myös edistävät kootun tiedon muodostamista hankkeiden tutkimus- ja vuorovaikutustyöstä.

Tutkittu tieto syntyy yksittäisten hankkeiden tutkijoiden työn tuloksena. Vaikuttavuustoiminta edistää tämän tiedon hyödyntämistä päätöksenteossa yhteiskunnan eri osa-alueilla. Hankkeiden tutkijat osallistuvat yhteiseen vaikuttavuustoimintaan pääasiassa ohjelmajohtajien koordinoimina. Hankkeiden **vuorovaikutusvastaavilla** on tärkeä tehtävä sekä omien hankkeidensa vuorovaikutustyössä että strategisen tutkimuksen yhteisessä vaikuttavuustoiminnassa. Ohjelmajohtajat koordinoivat ohjelmiensa hankkeiden vuorovaikutusvastaavien yhteistyötä.

Strategisen tutkimuksen vastuualue vastaa STN:n vaikuttavuustoiminnan operatiivisesta ulottuvuudesta. Se koordinoi toimintaa ja kehittää menetelmiä tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämiseksi yhteistyössä ohjelmajohtajien ja sidosryhmien kanssa. Vastuualueen vaikuttavuustoiminta keskittyy ohjelmien välisten yhteyksien luomiseen sekä strategisen tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vahvistamiseen yhteiskehittämisen, tietotuen fasilitoinnin ja viestinnän keinoin. Strategisen tutkimuksen vastuualue vastaa myös uusien hankkeiden ja ohjelmajohtajien perehdytyksestä strategisen tutkimuksen rahoituksen erityispiirteisiin. Vastuualueen henkilöstö edistää strategisen tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta erityisesti viestinnän keinoin ja aktiivisella sidosryhmäyhteistyöllä tiedonhyödyntäjien kanssa.

4. Vaikuttavuustoiminta on verkostoyhteistyötä

Strategisen tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta edistetään vaikuttavuustoiminnassa erityisesti yhteiskehittämällä ja tietotukea fasilitoimalla. *Yhteiskehittämällä* tarkoitetaan tiedontuottajien ja -hyödyntäjien jatkuvaa vuorovaikutteista kehittämistyötä, joka tukee hankkeiden tutkimustyötä ja tutkitun tiedon hyödyntämistä päätöksenteossa yhteiskunnan eri osa-alueilla. Vaikuttavuustoiminnan yhteiskehittämiseen osallistuvat vuoropuhelussa STN, ohjelmajohtajat, strategisen tutkimuksen vastuualue ja sidosryhmien edustajat.

Tietotuen fasilitoinnilla tarkoitetaan sitä, että strategisen tutkimuksen vastuualue yhteistyössä ohjelmajohtajien kanssa koordinoi ja tuottaa tiedontarvitsijoille lausuntoja, asiantuntijakuulemisia, tietokoosteita tai muita vastaavia tiedonkäytön tuen muotoja. Tietotuen sisällöt ovat hankkeissa työskentelevien tutkijoiden ja vuorovaikutusvastaavien työn tuloksia. Tietotuen fasilitoimisessa kyse ei ole vain

tiedon ja asiantuntijoiden siirtämisestä paikasta toiseen, vaan aktiivisen dialogin ja vuorovaikutuksen mahdollistamisesta tutkimuksen ja päätöksenteon välillä.

5. Vaikuttavuustoiminnan vuosittaiset tehtävät

5.1. Vaikuttavuustoiminnan sisäiset prosessit

Vaikuttavuustoimintaryhmä

(jäseninä ohjelmajohtajat ja strategisen tutkimuksen vastuualueen asiantuntijat)

- tavoite: vahvistaa tiedonkulkua STN:n, strategisen tutkimuksen vastuualueen ja ohjelmajohtajien välillä ja helpottaa koordinaatiota sekä kehittää vaikuttavuustoimintaa
- toteutustapa: ohjelmajohtajien ja vastuualueen henkilöstön tapaamiset joka kuukausi), lisäksi yhteisiä työryhmiä erilaisten toimintojen toteuttamista varten.
- vastuualueen henkilöstön vastuu: koordinaatio (kokousvalmistelu ja dokumentaatio)

Ohjelmajohtajien vuosisuunnittelun ja -raportoinnin toteuttaminen, seuranta ja kehittäminen

- tavoite: muodostaa STN:lle kokonaiskuva vaikuttavuustoiminnan sisällöistä ja muodoista ohjelmittain, kartoittaa ohjelmajohtajien toiminnan tavoitteita ja tuloksia, seurata toimintaa ja kustannusten kohdentumista
- toteutustapa: ohjelmajohtajien vuosisuunnitelman laatiminen 31.1. mennessä ja edellisen kauden (1.5.-30.4.) raportointi kerran vuodessa 30.4. mennessä ohjelmajohtajien vaikuttavuuskertomus- ja tuotosindikaattorilistan mukaisesti
- strategisen tutkimuksen vastuualueen tehtävät: koordinoida raportointi, koostaa raportit ja viestiä tuloksista STN:lle (alkusyksy)
- ohjelmajohtajien vastuu: raportointi aikataulujen mukaisesti

Ohjelmajohtajat ja hankkeet

- tavoite: mahdollistaa ja vahvistaa ohjelmien sisäistä ja välistä yhteistyötä
- toteutustapa strategisen tutkimuksen vastuualueella:
 - a) uusien ohjelmajohtajien hakuprosessin ja perehdytyksen hoitaminen
 - b) uusien hankkeiden avainhenkilöiden perehdyttämisen suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä viestinnän kanssa
 - c) vuorovaikutusvastaavien tapaaminen noin kerran vuodessa

Viestintä

- tavoite: vakiinnuttaa strategisen tutkimuksen asema tietotuen ja yhteiskehittämisen keskeisenä toimijana, jota kannattaa seurata
- toteutustapa:
 - Strategisen tutkimuksen verkkosivujen (www.strateginentutkimus.fi) ja uutiskirjeen sisällöntuotanto ja ylläpito
 - aktiivinen läsnäolo sosiaalisessa mediassa (Twitter: @Akademia_STN), Instagram: stn_akademia)
 - viestintä- ja sidosryhmäsuunnitelman päivittäminen tarvittavilta osin vuosittain
- strategisen tutkimuksen vastualueen tehtävät: temaattinen suunnittelu ja koordinaatio
- ohjelmajohtajien vastuu: blogien yms. kirjoittaminen verkkosivuille ja uutiskirjeeseen; ohjelmajohtajien oma aktiivinen viestintä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa

Rakaisujatieteesta.fi ja ratkaisukortit

- tavoite: tarjota tiedonhyödyntäjille kokonaiskuva strategisen tutkimuksen koko kirjosta kiteytetyssä muodossa ja herättää kiinnostusta siten, että he tutustuvat hankkeisiin ja niiden tutkimustuloksiin laajemminkin
- toteutustapa: vaikuttavuustoimintatiimi yhteistyössä ohjelmajohtajien kanssa
- strategisen tutkimuksen vastualueen tehtävät: tekstien toimitustyö ja kokonaisuuden yhdenmukaistaminen yhdessä ohjelmajohtajien kanssa, prosessin kokonaiskoordinaatio (sis. aikatauluttaminen, yhteydet graafikkoon ja painotaloon, mainonta)
- ohjelmajohtajien vastuu: ratkaisukorttien sisällön koostaminen yhdessä hankkeiden ja ohjelmajohtajien kanssa; yhteydenpito ja koordinaatio hankkeiden kanssa
Ratkaisukorttien sisältöön liittyvissä asioissa; mainonta

5.2. Ratkaisuja tieteestä - strategisen tutkimuksen vuorovaikutus sidosryhmien kanssa

Ratkaisuja tieteestä -kokonaisuus muodostuu tutkijoiden ja tiedonhyödyntäjien yhteisistä tilaisuuksista (esim. Saumakohtia-dialogit), strategisen tutkimuksen Ratkaisujatieteesta.fi-verkkopalvelusta ja digitaalisista Ratkaisukorteista, muista materiaaleista (esim. hankkeiden kootut politiikkasuositukset, tietokumppanuus-tietokoosteet jne.) eli toiminnasta, jossa tutkimukseen perustuvaa tietoa ja tietoa strategisen tutkimuksen ohjelmista, hankkeista ja tutkijoista välitetään päätöksenteon tueksi.

- tavoite: vahvistaa strategisen tutkimuksen tunnettuutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä mahdollistaa yhteistyötä tiedonhyödyntäjien ja ohjelmien ja hankkeiden välillä

- toteutustapa: strategisen tutkimuksen vastuualue yhteistyössä hankkeiden ja ohjelmajohtajien kanssa
- vastuualueen tehtävät: koordinaatio (mm. sisällöllinen suunnittelu, materiaalien tuottaminen/päivittäminen, viestintä, tapahtumajärjestelyt)
- ohjelmajohtajien vastuu: sisällöllinen suunnittelu; yhteydenpito hankkeisiin; osallistuminen toteutukseen

5.3. Verkottuminen päättäjien, elinkeinoelämän edustajien ja muiden tiedon tarvisijoiden kanssa

- tavoite: vahvistaa strategisen tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta rakentamalla toimivat ja aktiiviset yhteistyösuhteet tiedonhyödyntäjien kanssa ja vastata siihen haasteeseen, että tiedonhyödyntäjät tarvitsevat usein yksittäisten tutkijoiden ja hankkeiden tuottaman tiedon koostamista yhteen laajemmiksi kokonaisuuksiksi
- toteutustavat:
 - Tietokumppanuus-yhteistyö (ks. liite 1.)
 - eduskuntayhteistyö (valiokuntakuulemiset, eduskuntaryhmävierailut, kuten Saumakohtia-dialogit)
 - yhteistyö ministeriöiden kanssa
 - yhteistyö kuntasektorin kanssa
 - vuoropuhelu elinkeinoelämän järjestöjen ja toimijoiden kanssa
 - vuoropuhelu kansalaisyhteiskunnan ja erityisesti järjestöjen kanssa
 - osallistuminen VNK:n tiedonvaihtokokouksiin ja Tieto käyttöön - tilaisuuksien järjestämiseen
 - yhteistyö muiden keskeisten sidosryhmien kanssa (esimerkiksi Sitra, Business Finland, Kansallinen ennakointiverkosto; Valtiontalouden tarkastusvirasto)
- strategisen tutkimuksen vastuualueen tehtävät: suunnitella tilaisuuksia sekä koordinoita niitä sekä materiaalien tuottamista yhteistyössä vaikuttavuustoimintaryhmän kanssa
- ohjelmajohtajien vastuu: suunnitella tilaisuuksia sekä erityisesti niiden sisältöjä yhteistyössä hankkeiden ja niiden tutkijoiden kanssa; osallistua toteuttamiseen; koordinoita materiaalin tuottamista hankkeiden kanssa

Liite 1. Tietokumppanuus-yhteistyö

Tietokumppanuus-toimintamallin kuvaus

Strategisen tutkimuksen neuvosto (STN) pitää tärkeänä, että strategisen tutkimuksen vaikuttavuustoiminnassa kehitetään menetelmiä, joilla tutkimusta voidaan aiempaa laajemmin ja tehokkaammin hyödyntää päätöksenteossa ja sen valmistelussa. STN haluaa myös vahvistaa tutkijoiden mahdollisuuksia toimia monissa eri asiantuntijaroleissa ja edistää parhaan mahdollisen asiantuntemuksen välittymistä päätöksenteon prosesseihin.

Sidosryhmiltä ja tiedonhyödyntäjiltä saadun palautteen mukaan tarvetta on kootulle ja kiteytetylle tiedolle, joka on kuitenkin koostettu niin, että yksittäinen asiantuntija on tarvittaessa tunnistettavissa. Tutkimustulosten viestit ja vaikuttavuus vahvistuvat, kun tietokoosteen takana on riittävä määrä erilaista tutkimusta, tieteenaloja ja tutkijoita.

Tutkijoiden haasteena on tunnistaa, milloin, missä ja kenelle tutkimukseen perustuvaa tietoa tulisi välittää. Tutkitun tiedon välittämisen oikea-aikaisuus eri politiikkaprosesseihin vaikuttamisessa edellyttää tutkijoiden yhteistyötä sidosryhmien kanssa ohjelmarajat ylittäen. Luottamuksellinen ja hedelmällinen vuorovaikutus tiedontuottajien ja -hyödyntäjien välillä edellyttää sitä, että vuorovaikutus toimii ja tutkimuksen ja päätöksenteon ominaispiirteet ymmärretään kummassakin ryhmässä. Strategisen tutkimuksen *tietokumppanuus* on kehitetty menetelmäksi, jolla vastataan sekä tiedonhyödyntäjien että tutkijoiden tarpeisiin ja vahvistetaan vuoropuhelua tutkimuksen ja päätöksenteon välillä.

Tässä asiakirjassa kuvataan tietokumppanuus-toimintamalli ja malliin sisältyvä yhteistyöpöytäkirja. Tietokumppanuus-toimintamallin yhteistyöpöytäkirja (*memorandum of understanding*) on asiakirja, jossa sovitaan tietokumppanien eli Suomen Akatemian strategisen tutkimuksen vastualueen ja tiedon tarvitsijan välillä tietokumppanuus-tietokoosteen yhteiset pelisäännöt: mitä kumpikin kumppanuudesta saa ja mitä siihen tuo ja määritellään kumppanuuden kesto sekä työnjako.

Kuvaus on tarkoitettu tietokumppaneille eli tiedon tarvitsijoille, strategisen tutkimuksen ohjelmajohtajille ja tutkijoille, jotka tietoa tietokumppanuudessa tuottavat, sekä Suomen Akatemian strategisen tutkimuksen vastuualueelle.

Tietokumppanuus on yhteiskehittämistä

Tietokumppanuus on yhteiskehittämistä ja prosessi, jossa vahvistetaan dialogia tutkimuksen ja päätöksenteon välillä. Perinteisen tilaaja–tuottaja-suhteen sijaan tietokumppanuus on yhteistyötä ja yhteiskehittämistä koko kumppanuuden ajan.

Kumppanit sitoutuvat kunnioittamaan moraalisia tekijänoikeuksia eli mainitsemaan lähteen, kun tietokoosteeseen viitataan. Tietokoosteen kirjoittamiseen osallistuneilla tutkijoilla ja ohjelmajohtajilla on kaikilla oikeus merkitä kooste julkaisuun samaan tapaan kuin he olisivat kirjoittaneet artikkelin kokoomateokseen. Kumppanien välille ei muodostu juridista sopimussuhdetta, jossa määritellään oikeudet, velvollisuudet ja mahdolliset sanktiot. Kenelläkään ei ole taloudellisia tekijänoikeuksia tietokoosteeseen eli sitä voi vapaasti käyttää, kopioida ja saattaa yleisön saataviin.

Tietokumppanuus perustuu vapaaehtoisuuteen, luottamukseen, vakaaseen aikomukseen noudattaa yhdessä sovittuja kumppanuuden pelisääntöjä sekä lojaliteettiin kumppania kohtaan.

Tietokumppanuuden osapuolet kunnioittavat toistensa sitoutumista yhteiseen hankkeeseen ja tunnustavat toistensa oikeutetut odotukset pitämällä sovittua kiinni. Tietokumppanuuden ja tämän luottamuksen kehys muodostuu seuraavista tekijöistä:

- tietokooste vastaa yhdessä määriteltyihin kysymyksenasetteluihin (tiedon tarpeet ja olemassa oleva tutkimus strategisen tutkimuksen hankkeissa)
- tieteen ja tutkimuksen vapaus
- ymmärrys tutkimuksen ja päätöksenteon erilaisista realiteeteista ja toimintaperiaatteista sekä niiden kunnioitus
- sovittu aikataulun ja työnjaon noudattaminen.

Mikäli yhdessä sovittuja toimintaperiaatteita ei noudateta, tietokumppanuus voidaan purkaa. Koska kyseessä ei ole juridinen sopimus, tästä ei seuraa sanktioita. Tietokumppanuuden keskeyttämisestä sopivat yhteistyöpöytäkirjan allekirjoittajat.

Tietokumppanuus on jatkuvaa dialogia

Tietokumppanuuden tavoitteena on käydä vuoropuhelua koko kumppanuuden ajan, esimerkiksi seuraavalla tavalla:

- **Kysymyksenasettelun tarkentaminen:** Kun aloite tietokumppanuudesta on tullut ja kumppanuus on päätetty käynnistää, strategisen tutkimuksen ja tiedon tarvitsijan edustajat kokoontuvat keskustelemaan siitä, millaista tutkittua tietoa on strategisen tutkimuksen ohjelmissa ja hankkeissa tarjolla ja millaisia tietotarpeita ja niitä konkretisoivia kysymyksiä tiedon tarvitsija hahmottaa. Tavoitteena on tunnistaa ne teemat ja kysymykset, missä tarjolla oleva tutkimus ja olemassa olevat tietotarpeet kohtaavat.
- **Tietokoosteen dialoginen yhteiskehittäminen:** Tietokoosteen kirjoittamisen aikana strategisen tutkimuksen ja tiedon tarvitsijan edustajat kokoontuvat keskustelemaan tietokoosteen käsikirjoituksesta, ja tiedon tarvitsijat antavat palautetta ja kommentteja ohjelmajohtajien ja tutkijoiden kirjoitustyön tueksi.

- **Vaikuttavuuden edistäminen:** Kun tietokooste on valmis, se julkistetaan yhdessä sovittavalla tavalla ja tiedon tarvitsija mahdollistaa keskustelun esimerkiksi komitean, ministeriön johdon tai eduskunnan valiokunnan kanssa.
- Kumpikin kumppani jakaa tietoa valmistuneesta tietokoosteista omille sidosryhmilleen ja pyrkii innostamaan niitä tutustumaan koosteeseen ja käymään siitä keskustelua eri foorumeilla.

Tietokoosteet perustuvat olemassa olevaan tutkimustietoon

Tietokumppanuus-toimintamallissa lopputuloksena on tietokooste, joka voi saada monia erilaisia muotoja (kuten kokoava tutkimusraportti, podcast-sarja, blogisarja jne.). Olennaista on, että sen sisällöt perustuvat olemassa olevaan tutkittuun tietoon. Tiedon tarvitsija ei siis voi pyytää tekemään uutta tutkimusta. Tietokumppanuuden tavoitteena on koota käynnissä olevista strategisen tutkimuksen tutkimushankkeista laajaa, monitieteistä tutkimusta ja ymmärrystä päätöksenteon tueksi.

Kun tutkijat tietokoosteissa esittävät ratkaisunäkökulmia Suomen kannalta keskeisiin tulevaisuuden haasteisiin, heidän väitteensä ja tulkintansa perustuvat tieteelliseen tutkimukseen ja tällä hetkellä olemassa olevaan tietoon. Kuten kaikki tutkimukseen perustuva tieto, se on luonteeltaan muuttuvaa. Uusi tutkimus tarkentaa, haastaa tai jopa kumoaa aiemmat tutkimustulokset. Monitieteisissä strategisen tutkimuksen hankkeissa samaan ongelmaan voi myös olla erilaisia näkökulmia ja ratkaisuja riippuen siitä, mistä tutkimusperinteestä ja tutkimusasetelmasta tutkijat ongelmaa lähestyvät.

Mitä tietokumppanit antavat ja saavat?

Kumppanit panostavat tietokumppanuuteen aikaa ja asiantuntemusta. Tiedon tarvitsija antaa tilan ja paikan tietokoosteen hyödyntämiselle päätöksenteossa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa. Tiedon tarvitsija varaa riittävän määrän yhteisiä kokousaikoja ja kokoaa palautetta tutkijoille. Tiedon tarvitsija vastaa myös julkistamisesta ja tietokoosteen välittämisestä muille koosteen kannalta keskeisille päätöksentekijöille ja -valmistelijoille.

Strategisen tutkimuksen vastuualue vastaa tietokoosteen koordinaatiosta ja tuottamisesta valmiiksi sekä jakaa tiedottamisvastuun tietokoosteesta tiedon tarvitsijan kanssa. Ohjelmajohtajat vastaavat tietokoosteen laatimisen koordinaatiosta ja tutkijoiden kirjoittaman sisällön synteisistä. Tutkijat tuottavat tietokoosteen sisällöt, jotka perustuvat heidän tutkimustyönsä tuloksiin.

Tietokumppanuudessa tiedon tarvitsija saa monitieteistä, laajalti strategisen tutkimuksen hankkeista koottua tietoa sellaisessa muodossa, joka on sille hyödyllisin. Tutkijat saavat foorumin tuoda esiin tutkimukseensa perustuvaa tietoa ja rakentaa siltoja käytännön tietotarpeisiin, sekä mahdollisuuden muodostaa tai

vahvistaa vuorovaikutusverkostoja. Strategisen tutkimuksen kannalta suurin anti on se, että tietokumppanuuden kautta päästään edistämään tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä mahdollistamaan tutkijoille uusia vuorovaikutuksen muotoja ja kontakteja.

Miten Tietokumppanuus käynnistetään?

STN keskustelee saapuneista tietokoostepyynnöistä ja tarvittaessa priorisoi niihin reagoimista. Tietokumppanuus käynnistetään, kun on tarvetta laajalle, monitieteistä näkemystä vaativalle koosteelle ja siitä on hyötyä laajalle ryhmälle päätöksentekijöitä ja -valmistelijoita. Tietotarpeen tulee kohdistua suomalaisen yhteiskunnan kannalta merkitykselliseen yhteiskunnalliseen haasteeseen, johon liittyvää tutkimus- ja vuorovaikutustyötä on parhaillaan käynnissä strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamissa ohjelmissa ja hankkeissa.

Pyyntö tietokoosteesta pyydetään toimittamaan Suomen Akatemian kirjaamoon sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@aka.fi. Vastaanottajaksi merkitään Strategisen tutkimuksen vastuualue, ohjelmajohtajat ja hankkeiden tutkijat. Strategisen tutkimuksen vastuualue aloittaa koordinaatiotoimenpiteet, kun pyyntö on saapunut kirjaamoon.

Pyynnön sisällön tuottaminen ohjeistetaan ohjelmajohtajille ja hankkeiden tutkijoille, jotka yhteiskirjoittavat vastauksiaan yhteisellä alustalla. Strategisen tutkimuksen vastuualue valmistelee tietokoosteen dokumenttipohjan, johon on määritelty dokumentin rakenne ja vastauksien maksimipituus. Ohjelmajohtajat koordinoivat sisällön tuotantoa.

Ohjeita tutkijoille tietokumppani-koosteen laatimiseen

Toivomme, että tutkijat tutustuvat tietokumppanuus-toimintamallin esittelyyn kokonaisuudessaan. Tässä osiossa on vain joitakin tutkijoille tarkoitettuja tarkempia ohjeita.

Työnjako:

- Ohjelmajohtajat koordinoivat tietokumppanuus-yhteistyötä ja ottavat yhteyttä ohjelmansa hankkeisiin ja tutkijoihin.
- Tutkijat tuottavat tietokoosteen sisällöt, jotka ohjelmajohtajat kokoavat synteetiksi.
- Strategisen tutkimuksen vastuualue koordinoi tietokoosteen tuottamista julkaisuksi, kuten tietokoosteeksi, podcastiksi tai muuksi vastaavaksi yhdessä ohjelmajohtajien kanssa.
- Tietokumppani eli tiedon tarvitsija vastaa tietokoosteen julkistamisesta.
- Tietokoosteesta tiedottamiseen osallistuvat tietokumppani, strategisen tutkimuksen vastuualue, ohjelmajohtajat ja hankkeet, joista on mukana tietokoosteen laatijoita

Toimintatapa:

Ohjelmajohtajat kuvaavat mukaan kutsumilleen hankkeille ja tutkijoille, mistä tietokumppanuus-tietokoosteessa on kyse ja millaista panosta heiltä toivotaan. Tutkijoiden ei tarvitse allekirjoittaa yhteistyöpöytäkirjaa, vaan he hyväksyvät tietokumppanuuden toimintaperiaatteet osallistuessaan tietokoosteen laatimiseen.

Ohjelmajohtajat toimittavat mukaan kutsumilleen tutkijoille tämän kuvauksen tietokumppanuus-toimintamallista. Mikäli strategisen tutkimuksen vastuualue ja tietokumppani ovat jo laatineen yhteistyöpöytäkirjan, myös se toimitetaan tiedoksi tietokoosteen tekemiseen osallistuville tutkijoille.

Kun tutkijat osallistuvat tietokumppanuus-yhteistyöhön ja -tietokoosteen laatimiseen, he sitoutuvat toimimaan seuraavien periaatteiden mukaan:

- Tietokoosteen sisältö perustuu tieteelliseen tutkimukseen
 - tulosten, havaintojen ja esitettyjen ratkaisujen perustana on aina tehty tutkimus ja tämä esitetään selvästi viittaamalla ja kokoamalla käytetyistä lähteistä lähdeluettelo
 - tutkimustulosten epävarmuustekijät tuodaan esiin tulosten esittelyn yhteydessä kunkin tieteenalan totuttujen tapojen mukaisesti
- Tietokoosteessa tuodaan esille myös strategisen tutkimuksen hankkeissa tehtyjä politiikkasuosituksia sekä muita mahdollisia yleistajuisia julkaisuja ja myös ne sisällytetään viitteisiin ja lähteisiin
- Ohjelmajohtajat koostavat tutkijoiden tuottamista taustateksteistä synteesin, mikä tarkoittaa tekstipalasiin yhdistämistä ja lyhentämistä ja mahdollisesti joidenkin osien jättämistä koosteen ulkopuolelle
 - ohjelmajohtajat toteuttavat ennen koosteen julkaisua tutkijoiden kommentointikierron
 - tutkijalla on oikeus vetää nimensä pois tietokoosteesta, mutta ei vaatia omaan tai muiden tutkijoiden tekstin synteisiin perustuvia tekstiosuuksien poistamista
 - mikäli tällainen tilanne syntyy, pyydämme ottamaan yhteyttä ohjelmajohtajien lisäksi myös strategisen tutkimuksen vastuualueen yhteys henkilöihin.
- Tutkijat pyrkivät tietokoosteen ilmaisutyylissä selkeään, ytimekkääseen ja yleistajuiseen tyyliin
 - esimerkiksi kun tekstissä käytetään akateemisia käsitteitä, niiden merkitys avataan leipätekstissä tai alaviitteessä
- Tutkijoiden yhteistyö ja esimerkiksi yhteiskirjoittaminen tukee toimivan kokonaisuuden aikaan saamista
 - on helpompi tuottaa toimiva ja ytimekäs kokonaisuus yhdessä kirjoittaen kuin yksittäisiä palasia yhdistellen
 - erityisen arvokasta on, jos yhteistyötä voidaan tehdä yli hanke- ja ohjelmarajojen, jotta tietokoostetta laatiessa mahdollistetaan uusia ideoita ja oivalluksia

- Kaikkien tietokoosteeseen osallistuneiden tutkijoiden nimi ja yhteystiedot kirjataan mukaan, jotta tietokumppani tai muu tiedon tarvitsija voi tarvittaessa ottaa tutkijoihin suoraan yhteyttä.

Tietokumppanuus-yhteistyöpöytäkirja

Tässä yhteistyöpöytäkirjassa sovitaan kumppanuuden yksityiskohdista tarkemmin. Kunkin tietokumppanuus-prosessin yhteydessä laaditaan oma yhteistyöpöytäkirjansa.

Yhteistyökumppanit ja yhteystiedot

- Strateginen tutkimus
 - Strategisen tutkimuksen vastuualue (Suomen Akatemia)
 - johtaja Päivi Tikka, puh. +358 295 33 5007, paivi.tikka@aka.fi
 - johtava tiedeasiantuntija Milja Saari, puh. +358 295 33 5123, milja.saari@aka.fi ja tiedeasiantuntija Katri Huutoniemi, puh. +358 295 33 5195, katri.huutoniemi@aka.fi
 - strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamat ohjelmien ohjelmajohtajat
- Tiedon tarvitsija -tietokumppani (taho, organisaation tmv.)
 - yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot

Tietokumppanuus-koosteen tavoitteet

- Kuvaus, mitä tietokooste käsittelee
- Kuvaus, millaisesta tietokoosteesta on kyse (raportti, podcast, blogisarja tms.)
- Kuinka laajasta koosteesta on kysymys
- Kuvaus yhteiskehittämisen tavasta ja prosessin vaiheista
 - tehtävänasettelun tarkentaminen kumppanien yhteistyössä
 - miten toteutetaan vuoropuhelu tietokoosteen laatimisen aikana ja miten saadaan palautetta tutkijoille?
 - vaikuttavuuden edistäminen: miten ja milloin ja kenelle?

Tietokumppanuus-koosteen aikataulu

Aikatauluun kirjataan tietokumppanuuden käynnistämisestä sovittaessa se, milloin kumppanuus alkaa ja milloin se päättyy. Muut aikatauluun kirjattavat asiat voidaan sopia kumppanuuden käynnistyttyä.

- Milloin aloitetaan?
Pvm:
- Milloin on valmista?
Pvm:
- Milloin tietokumppanit tapaavat
 - tietokoosteen tarkempi kysymyksenasettelu
Pvm:

- tietokoosteen kommentointi

Pvm:

- tietokoosteen valmistuminen ja esittely tiedon tarvisijalle ja päätöksentekijöille

Pvm:

- tietokoosteen julkistaminen

Pvm:

Paikka ja päivämäärä

.....

.....

Päivi Tikka

.....

Tietokumppanin eli tiedontarvisijan edustaja